

Studieplan 2022/2023

Bachelor i eiendomsmegling

Studiepoeng: 180

Studiets nivå og organisering

Studiet består av 180 studiepoeng og er normert til tre år som heltidsstudium. Fullført studium gir rett til bachelorgrad med tittelen "Bachelor i eiendomsmegling".

Studiet er basert på ukentlig undervisning på Campus Rena.

Forventet arbeidsinnsats for et heltidsstudium er 1500-1800 timer per år.

Bakgrunn for studiet

Hovedmålsettingen med studiet er å gi en yrkesrettet utdanning for de som ønsker å arbeide med salg av eiendommer og eiendomsmegling. Studiet gir også en kompetanseplattform for å kunne arbeide som fagperson eller rådgiver innen eiendomsforvaltning og kontraktsforhold i privat næringsliv og offentlig sektor. Foruten de særegne emnene innen eiendomsmegling, er det i studiet lagt stor vekt på salg og markedsføring.

Læringsutbytte

Kandidaten med fullført kvalifikasjon skal ha følgende samlede læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- har bred kunnskap om eiendomsmeglerens rolle, arbeidsoppgaver og ansvar
- har kunnskap om formidling, salg og utleie av fast eiendom
- har kunnskap om hvordan produkter og tjenester kan utvikles og markedsføres
- har bred kunnskap i juridiske emner for eiendomsmeglere
- har kunnskap om hvordan eiendomsinvesteringer blir finansiert

- forstår hvordan landets økonomi blir påvirket av endringer i etterspørselen, myndighetenes politikk og internasjonale forhold
- har kunnskap om fagets egenart og historie
- har kunnskap innen regnskap og økonomi, administrasjonsfag og metodefag
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor eget fagfelt
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagfeltet, både gjennom informasjonsinnhenting og kontakt med fagmiljøer og praksis

Ferdigheter

- kan anvende analysemetoder, har kunnskap og anvender resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske problemstillinger
- er i stand til å vurdere investeringer og analysere inntekter og kostnader
- er i stand til å behandle klientmidler og transaksjonene rundt inn- og utbetalinger knyttet til et eiendomsoppgjør
- kan anvende kunnskapene innen metodeemner på et bredt spekter av økonomisk-administrative problemstillinger
- kan identifisere, planlegge og gjennomføre prosjekter og arbeidsoppgaver både selvstendig og i team
- kan finne, vurdere, bruke og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i miljømessige, samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser av tjenester og løsninger innenfor sitt fagområde og kan sette disse i et samfunnsnyttig, etisk og bærekraftig perspektiv
- kan formidle relevant faglig kunnskap og erfaringer, både skriftlig og muntlig, og utveksle synspunkter og erfaringer med andre for utvikling av god praksis
- kan reflektere over egen faglig utøvelse, også i team og i en tverrfaglig sammenheng, og kan tilpasse denne til den aktuelle arbeidssituasjon
- kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser i bransjen

Målgruppe

Studiet retter seg primært mot de som ønsker å arbeide med salg av eiendommer og eiendomsmegling. Studiet er også velegnet for de som ønsker å arbeide med organisatoriske, markedsføringsmessige og andre administrative deler av en organisasjon.

Relevans for arbeidsliv og videre studier

Bestått eksamen i "Praktisk eiendomsmegling I" gir anledning til å arbeide som medhjelper til ansvarlig megler.

Bestått eksamen i "Oppgjør for eiendomsmeglere" gir anledning til å arbeide som medhjelper til ansvarlig megler i oppgjør.

Uteksaminerte kandidater gis mulighet til å benytte tittelen eiendomsmeglerfullmektig når man er ansatt i et eiendomsmeglerforetak og arbeider under tilsyn av en ansvarlig megler. For å få eiendomsmeglerbrev må en i tillegg ha to års relevant praksis.

Etter fullført bachelorstudium og to års praksis kan en søke Finanstilsynet om eiendomsmeglerbrev. Når en har fått eiendomsmeglerbrevet, kan en kalle seg eiendomsmegler. Man kan da arbeide som ansvarlig megler eller faglig leder.

Uteksaminerte kandidater vil også være kvalifiserte for andre stillinger innenfor eiendomsbransjen. Studiet gir også en generell økonomisk-administrativ kompetanse som gjør at man kan jobbe med markedsføring, økonomi og administrasjon i andre typer virksomheter.

Studenter som er interesserte i å studere videre på masternivå, bør sette seg inn i opptakskravene som den aktuelle institusjonen har.

Studiet tilfredsstillende fagkravene ved opptak til Master i økonomi og ledelse med spesialisering markedsføringsledelse ved Høgskole i Innlandet. Studenter som har tatt emnene Statistikk for økonomer, Driftsregnskap og budsjettering, Mikroøkonomi 1 og Videregående finansregnskap vil også tilfredsstillende fagkravene ved opptak til Master i økonomi og ledelse med spesialisering økonomistyring ved Høgskolen i Innlandet. Disse fire valgemnene/tilleggsemenene kreves også for at man skal kunne søke om sidetittelen Siviløkonom på grunnlag av kombinasjonen Bachelor i eiendomsmegling og Master i økonomi og ledelse (gjelder begge spesialiseringer).

Opptakskrav og rangering

Opptakskravet er [generell studiekompetanse](#) eller opptak på grunnlag av godkjent realkompetanse

Søkerne blir rangert iht [Forskrift om opptak til høgre utdanning](#).

Arbeids- og undervisningsformer

Læringsformene vil veksle mellom forelesninger, praktiske øvelser individuelt og i grupper, veiledning, plenumspresentasjoner og selvstudium.

Det er obligatorisk frammøte i Praktisk eiendomsmegling 1.

Vurderingsformer

De overordnede prinsipper for vurderingsformer, som benyttes i studiet, er individuelle, skriftlige og muntlige eksamener, semesteroppgave i gruppe og prosjektarbeid. Individuelle, skriftlige eksamenen omfatter skoleeksamener og hjemmeeksamen. I tillegg vil det i flere sammenhenger være obligatoriske innleveringsoppgaver i enkeltemner. Besvarelsene på disse innleveringene må være godkjent av faglærer for å kunne gå opp til eksamen i emnet. Detaljer rundt vurderingsformene som benyttes, beskrives under hver enkelt emnebeskrivelse.

Dersom ikke annet er oppgitt i emnebeskrivelsen, benyttes bokstavkarakterer på en skala fra A til F, der A er den beste karakteren og E er den laveste beståtte karakteren.

Internasjonalisering

Emnene i studiet er i stor grad rettet mot norske forhold, men internasjonale perspektiver berøres i flere emner.

Studiets emnesammensetning, med mange eiendomsmegler spesifikke emner som knyttet til norske lover og forskrifter, gjør at valgmuligheter mht utvekslingsopphold er begrenset. Studentene kan integrere et utvekslingsopphold av ett semesters varighet i løpet av studiet, nærmere bestemt i fjerde semester, så fram samarbeidsinstitusjonen tilbyr emner som tilsvarer dette semesterets obligatoriske emner. Eventuelle utenlandsopphold skal godkjennes av høgskolen på forhånd og innarbeides i den enkeltes utdanningsplan.

Studiets oppbygging og innhold

Studiet er knyttet opp mot høgskolens andre bachelorstudier innenfor det økonomisk-/administrative fagområdet. Utdanningen består av bransjespesifikke emner og emner innenfor metodiske, økonomiske- og administrative fag. Da en eiendomsmegler både skal kunne å markedsføre seg selv og sitt produkt, er det i studiets oppbygging lagt stor vekt på emner innen salg og markedsføring.

Bortsett fra siste semesters praksis/bacheloroppgave er hele studiet strukturert med emner a 7,5 studiepoeng, og med emner som utgjør 30 studiepoeng pr. semester.

Når det gjelder innholdet i det enkelte emne, vises det til emneoversikten. I siste semester kan kandidaten velge mellom to gjennomføringsmåter. Det ene alternativet er å velge relevant praksis og skrive en praksisbasert oppgave. Det andre alternativet er at kandidaten skriver en bacheloroppgave innenfor et tema hentet fra Praktisk eiendomsmegling I, II eller III.

Studiet er organisert som et fulltidsstudium med ukentlig undervisning på campus Rena.

Kull

2022

Emneoversikt Bachelor i eiendomsmegling

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester						
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)	
3EDM100	Praktisk eiendomsmegling I	7,5	O	7,5						
3MET120 / KMET120	Matematikk for økonomer	7,5	O	7,5						
3REV100	Grunnleggende regnskap	7,5	O	7,5						
3MAR100 / HMAR100 / KMAR100	Markedsføring	7,5	O	7,5						
3EDM200	Praktisk eiendomsmegling II	7,5	O		7,5					
3BED100 / HBED100 / KBED100	Grunnleggende bedriftsøkonomi	7,5	O		7,5					
3JUS200 / HJUS200	Jus I - rettslære	7,5	O		7,5					
3MET130	Statistikk for økonomer	7,5	V		7,5					
3MET100 / RMET100 / HMET100	Informasjonskompetanse og metode	7,5	V		7,5					
3JUS210	Jus II	7,5	O			7,5				
3EDM300	Praktisk eiendomsmegling III	7,5	O			7,5				
3MET200	Samfunnsvitenskapelig metode	7,5	O			7,5				
3ORG100 / RORG100 / HORG 100 / KORG100	Organisasjonsforståelse	7,5	O			7,5				
3BED200 / KBED200	Investering og finansiering	7,5	O				7,5			
3SAM100 / KSAM100	Makroøkonomi	7,5	O				7,5			
3SAM120	Mikroøkonomi	7,5	V				7,5			
	Valgemne 7,5 sp	7,5	V				7,5			
3REG160 / KREG160	Videregående regnskap	7,5	V				7,5			
	Valgemne 7,5 sp	7,5	V				7,5			
3JUS300	Jus III	7,5	O					7,5		
3LED300 / KLED300	Strategi	7,5	O					7,5		
3REV220 / HREV220 / KREV220	Økonomistyring	7,5	V					7,5		
3JUS330	Skatte- og avgiftsrett for eiendomsmeglere	7,5	O					7,5		
3EDM210	Oppgjør for eiendomsmeglere	7,5	O						7,5	
3MAR200	Salg og salgsledelse	7,5	O						7,5	
3EDM350	Praksis med fordypningsoppgave	15	V						15	
3EDMBA300	Bacheloroppgave	15	V						15	
				Sum:	30	30	30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

3EDM100 Praktisk eiendomsmegling I

Emnekode: 3EDM100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten innføring i eiendomsmeglerens rolle, arbeidsoppgaver og ansvar og hvilke praktiske konsekvenser de krav publikum, kunder, offentlige myndigheter og eiendomsmeglerbransjen stiller til utøvelsen av yrket, herunder krav til eiendomsmeglerens faglige og personlige adferd.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om grunnleggende begreper og terminologi knyttet til eiendomsmegling
- har kunnskap om relevant eiendomsteori og eiendomsmeglerrett

- har god kjennskap til etikk og god meglerskikk
- vet hva en fast eiendom er
- har kunnskap om eiendomsmeglerloven med forskrift og de krav som disse stiller til megler
- har kjennskap til sentrale regler om tinglysning og Statens kartverk
- har kjennskap til de enkelte faser i eiendomsmegleroppdraget og de krav som

Ferdigheter

Studenten:

- kan inngå et megleroppdrag, gjennomføre en befaring, innhente opplysninger om eiendommen, lage salgsmateriell, gjennomføre visning samt administrere budrunde og utferdigelse av kontrakt
- kunne innhente nødvendige opplysninger knyttet til utarbeidelse av salgsoppgave
- kan anvende rettsreglene for de aktuelle transaksjonstypene og håndtere all dokumentbehandling knyttet til transaksjonen og klargjøre for oppgjør
- kan bruke de etiske reglene som gjelder for eiendomsmeglere

Generell kompetanse

Studenten

- har oversikt over relevante eiendomsfaglige problemstillinger i et enkelt eiendomsmeglingsoppdrag
- behersker grunnleggende informasjonskompetanse og kan anvende kilder i utarbeidelse av skriftlige arbeider

Innhold

- Historikk og bransjeutvikling
- Eiendomsmeglerens rolle, oppgaver og ansvar
- God meglerskikk og etiske regler
- Mellommannsbegrepet og egenhandel
- Ulike typer eiendommer, eierformer og leieforhold (eiet bolig, eierseksjoner og andelsleiligheter på eiet eller festet grunn)
- Hvordan skaffe oppdrag og gjennomføring av en befaring
- Markedsføring og markedsaktiviteter
- Utforming av salgsoppgave, annonse og andre salgsdokumenter
- Budgivning
- Kontraktsinngåelse

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, gruppearbeid og feltarbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Obligatorisk frammøte til 75% av emnets underviste timer.
- Elektronisk flervalgstest i informasjonskompetanse.
- En innleveringsoppgave.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MET120 / KMET120 Matematikk for økonomer

Emnekode: 3MET120 / KMET120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har teoretiske kunnskaper i elementær algebra, algebraiske operasjoner, analyse av ulike type funksjoner, algebraiske og geometriske rekker, finansmatematikk, derivasjon og integralregning på det nivå som er nødvendige for å kunne nå ferdighetsutbyttene i emnet og kunne knytte matematikkunnskapen til problemstillinger innenfor samfunns- og bedriftsøkonomi

Ferdigheter

Studenten

- behersker et bredt spekter av algebraiske operasjoner, inkludert løsning av ulikheter, likninger og systemer av likninger

- kan analysere polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, eksponentialfunksjoner, logaritmiske funksjoner og kombinasjoner av disse
- kan derivere funksjoner og analysere funksjoners nullpunkter, kontinuitet, monotoniegenskaper, ekstremverdier og elastisitet
- kan analysere ulike funksjonstyper av flere variabler, inkludert Cobb-Douglasfunksjoner og funksjoner med eksponential- og logaritmeelementer. Dette innebærer å finne og klassifisere stasjonære punkter innenfor et avgrenset område fastsatt ved bi-betingelser, herunder anvendelse av Lagranges metode.
- kan analysere aritmetiske og geometriske rekker og konvergens av geometriske rekker.
- kan løse problemer innenfor finansmatematikk, inkludert annuiteter, nedbetaling av lån, oppsparingsannuiteter og nåverdi
- kan anvende grunnleggende integralregning i tilknytning til de funksjonstyper som inngår

Generell kompetanse

Studenten

- har ferdigheter i logisk og analytisk tenkning som gir grunnlag for å forstå matematisk modellering i økonomiske sammenhenger og for å kunne arbeide med problemorienterte oppgaver som krever matematikkforståelse

Innhold

- Elementær algebra
- Algebraiske operasjoner
- Analyse av ulike typer funksjoner
- Algebraiske og geometriske rekker
- Finansmatematikk
- Derivasjon
- Integralregning

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsninger og veiledning.

Studenter som har et svakere matematikkgrunnlag enn S1+S2 fra videregående skole (eller tilsvarende) må forvente å legge ekstra arbeidsinnsats i emnet.

For å nå læringsutbytte i faget, må nye studenter raskt komme opp på et nivå tilsvarende S-matte fra videregående skole. Dette gjør vi ved å diskutere, reflektere, gjøre oppgaver og delta på læringsaktiviteter. Det er derfor obligatorisk frammøte i emnet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 50% obligatorisk oppmøte i emnet. Ved studiestart vil emneansvarlig tydeliggjøre de obligatoriske kravene.

Det er 2-4 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av flervalgstest og/eller skriftlige innleveringer. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses i høgskolens læringsplattform ved emnets start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Formelsamling.
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3REV100 Grunnleggende regnskap

Emnekode: 3REV100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan gjøre rede for formålet med finansregnskapet samt sentrale krav og rammebetingelser det må tilfredsstill
- kan forklare finansregnskapets oppbygging fra registrering av transaksjoner til påvirkning av resultat og balanse
- kan klassifisere økonomiske transaksjoner i tråd med norsk standard kontoplan
- kan gjengi grunnleggende regnskapsprinsipper og rapporteringskrav
- kan skille mellom begrepene utgift/utbetaling/kostnad, inntekt/innbetaling som grunnlag for korrekt regnskapsmessig behandling

Ferdigheter

Studenten

- kan forstå vanlig forekommende transaksjoner i et regnskap
- kan forstå vanlig forekommende periodiseringer i et regnskap
- kan lese og forstå resultatregnskap for en periode og balanserapport ved periodeslutt med utgangspunkt i transaksjonssammendrag / saldobalanse
- kan forstå nøkkeltallsanalyser av en bedrifts lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet ut fra informasjon i finansregnskapet og eventuell tilleggsinformasjon

Generell kompetanse

Studenten

- kan gjøre rede for regnskapet som informasjonskilde
- kan medvirke i løpende regnskapsregistrering samt utarbeiding av årsregnskap i tråd med god regnskapsskikk, standarder og lovgivning

Innhold

- Regnskapets oppbygging
- Standard kontoramme og -plan
- Krav til dokumentasjon og oppbevaring
- Merverdiavgift
- Lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift og skattetrekk
- Avskrivninger
- Øvrige periodiseringer og avsetninger
- Verdivurderingsregler
- Regnskapsavslutning med presentasjon av resultatregnskap og balanse
- Enkle nøkkeltall

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsinger.

Grunnleggende regnskap inngår som et emne i et profesjonsstudium. Det er viktig å øve opp ferdighetene, reflektere over teori og bruke den for å presentere løsninger på praktiske og teoretiske problemer.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 50% obligatorisk oppmøte i emnet. Ved studiestart vil emneansvarlig tydeliggjøre de obligatoriske kravene.

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av flervalgstester, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen.

Prestasjonen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Særtrykk av Regnskapsloven og Bokføringsloven og forskrifter eller lovsamlinger hvor disse inngår, f eks. Revisors håndbok
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MAR100 / HMAR100 / KMAR100

Markedsføring

Emnekode: 3MAR100 / HMAR100 / KMAR100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan beskrive markedsføringens rolle og funksjon for å oppnå god verdiskaping
- kan gjøre rede for markedsføringsfagets utvikling, perspektiver og sentrale begreper
- kan forklare begrepene markeds-/kundeorientering og hvilken betydning disse har for virksomheter
- kan drøfte markedsplanleggingsprosessen og tilhørende begreper, teorier og prosesser, med fokus på:
  - hvordan de markedsmessige omgivelsene påvirker virksomheten
  - hvordan virksomheten kan segmentere, velge målgruppe og posisjonere seg
  - målsetting, overordnet strategi, bruken av ressurser og konkurransevirkemidler

- kan diskutere hvordan verdi for kunden skapes og hvordan dette påvirker kundens/brukerens lojalitet og tillitt.

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende teori og modeller til å drøfte og analysere virksomhetens markedsføringsutfordringer
- kan planlegge, utarbeide og vurdere en analyse av virksomhetens makromiljø, konkurransesituasjon og kunder
- kan argumentere for valg av strategiske beslutninger og markedsaktiviteter basert på markedsanalysen
- kan vurdere etiske problemstillinger og samfunnsansvar i markedsanalyser

Generell kompetanse

- har kunnskap om forhold som påvirker etterspørsel etter virksomhetens tilbud og dermed virksomhetens inntekter

Innhold

- Markedsføringens begreper og perspektiver, nasjonalt og internasjonalt
- Markeds- og kundeorientering
- Kjøpsatferd på bedrifts- og forbrukermarked
- Strategi og markedsplanleggingsprosessen
- Segmentering, målgruppeutvelgelse og posisjonering
- Markedsstrategier og bruk av konkurransevirkemidler
- Utvikling av et markedstilbud og merkevarebygging
- Markedsetikk og samfunnsansvar
- Digital markedsføring

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, selvstendig arbeid og oppgaveløsning i grupper.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens

læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

Fem-timers skriftlig, individuell hjemmeeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3EDM200 Praktisk eiendomsmegling II

Emnekode: 3EDM200

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

3EDM100 Praktisk eiendomsmegling I eller tilsvarende må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten en grunnleggende innføring i bygningslære, byggesaksbehandlinger, seksjonering og verdsettelse av eiendommer.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om taksering av ulike typer eiendommer
- har kunnskap om byggesaks- og bygningslære
- har kunnskap om seksjonering av eiendommer og innføring i stiftelse og organisering av borettslag
- har kunnskap om seksjonering av boligsameie
- har kunnskap om de enkelte faser og særskilte utfordringer knyttet til prosjktmegling
- har kunnskap om enkelte faser og særskilte utfordringer knyttet til næringsmegling
- kjenner til hovedtrekkene i salg av landbrukseiendommer, herunder odels- og åsetereglene

- kjenner til konsesjonsreglene for fast eiendom
- har kjennskap til fullmakter i eiendomsmeglerforhold

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende grunnleggende kunnskap om bygningslære for så å kunne verdsette en eiendom
- kan anvende reglene om seksjonering og søke om seksjonering av en eiendom
- kan gjennomføre eiendomstransaksjoner innen landbrukseiendommer og prosjekterte eiendommer, samt klargjøre disse for oppgjør

Generell kompetanse

Studenten

- Har oversikt over eiendomsmeglers rolle, arbeidsoppgaver og ansvar innenfor de temaer som blir behandlet i dette emnet.

Innhold

- Byggesaksbehandling og bygningslære
- Verdsetting av eiendommer
- Eierseksjoner, seksjonering og gjennomføring
- Landbrukseiendommer
- Konsesjonsplikt og odelslovens betydning for salget
- Tvangssalg
- Prosjektmevling og næringsmevling

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

En innleveringsoppgave.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3BED100 / HBED100 / KBED100

Grunnleggende bedriftsøkonomi

Emnekode: 3BED100 / HBED100 / KBED100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/REV100 Grunnleggende regnskap og 3MET120 Matematikk for økonomer eller tilsvarende, samt kunnskap og ferdigheter i bruk av regneark.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan beskrive økonomifunksjonene i virksomheten, samt de grunnleggende trekkene og elementene i et økonomistyringssystem
- kan forklare kostnadsteorien
- kan forklare bedriftens tilpasning i markedet under ulike markedsformer
- kan forklare selvkost- og dekningsbidragsprinsippet, herunder hvordan kostnads-, volum- og resultatanalyser kan anvendes i analyser
- kan forklare ulike prinsipper og metoder for produktkalkulasjon, herunder grunnleggende forutsetninger for og svakheter med de tradisjonelle kalkulasjonsmetodene

- kan forklare hensikten med og utforming av enkle driftsregnskap

Ferdigheter

Studenten

- kan med basis i kostnads- og markedsteorien;
  - analysere og diskutere foretakets tilpasning under ulike markedsformer
  - analysere konsekvenser av prisendring og prisdifferensiering
  - beregne og fortolke ulike elastisiteter
- kan utarbeide kalkyler etter selvkost- og bidragsprinsippet
  - gjennomføre kostnads-, resultat- og volumanalyser
  - gjennomføre analyser av optimale produktvalg i situasjoner med begrenset ressurstilgang
  - gjennomføre følsomhetsanalyse, samt vurdere virksomhetens markedsrisiko ut fra bidragskalkyler og kostnadsstruktur
  - kan utarbeide enkle driftsregnskap, herunder hensynta resultatkonsekvenser av beholdningsendringer og ulike beholdningsvurderinger

Generell kompetanse

Studenten

- kan anvende det bedriftsøkonomiske begrepsapparatet for å kommunisere med andre innenfor fagområdet
- kan bidra til god økonomistyring i bedriften gjennom modellbasert innsikt i kortsiktige driftsbeslutninger, kalkulasjon, prising og driftsregnskap
- kan formidle og rapportere bedriftsøkonomiske analyser og vurderinger

Innhold

- Målet med virksomheten og virksomhetens plass i det økonomiske system
- Ulike markedsformer og bedriftens tilpasning i markedet – om pris og etterspørsel
- Kostnadsteori og kostnadsstruktur
- Dekningsbidragsmodellen og kostnads-, resultat- og volumanalyser
- Kalkulasjon og produktprising
- Lønnsomhetsanalyser og risikovurderinger
- Produktvalg og produktprioritering under knappe ressurser

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsning. Regneark benyttes i oppgaveløsning.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers individuell, skriftlig skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk/administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3JUS200 / HJUS200 Jus I - rettslære

Emnekode: 3JUS200 / HJUS200

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten innføring i juridisk metode og utvalgte generelle privatrettslige emner og problemstillinger. Innføringen skal gi studenten innsikt i de alminnelige rettslige rammer for utøvelse av næringsvirksomhet og de rettsregler som er av særlig betydning for organisering og utøvelse av slik virksomhet.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om rettskildelære og juridisk metode
- har kjennskap til kontraktens betydning og funksjon
- har kunnskap om relevante rettsområder som har betydning for eiendomsmeglers og regnskapsførers arbeid, herunder regler om avtaleinngåelse, tolking og ugyldighet, sentrale deler av reglene om organisering av økonomisk virksomhet og

representasjon i selskapsforhold, stiftelse og sikring av pengekrav, gjeldsforfølgingsrett med hovedvekt på materiell konkursrett og sentrale deler av reglene om økonomisk kriminalitet

- har kjennskap til reglene om kjøp og misligholdsvirkningen ved kontraktsbrudd, næringsvirksomheters forhold til kreditorer og myndigheter, bortfall av pengekrav ved oppgjør og foreldelse samt konkursprosessen og enkeltforfølgingsrett

Ferdigheter

Studenten

- kan gjennomføre praktiske drøftelser i tilknytning til sentrale regler om
  - avtaleinngåelse, avtaletolkning og ugyldighet
  - etablering av økonomisk virksomhet og representasjon i selskapsforhold
  - etablering og sikring av pengekrav
  - vilkår for åpning av konkurs samt omstøtelse
  - økonomisk kriminalitet
  - kjøp og misligholdsvirkninger ved kontraktsbrudd
  - næringsvirksomheters forhold til kreditorer og myndigheter
  - bortfall av pengekrav ved oppgjør og foreldelse

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilegne seg ny kunnskap innen ovennevnte rettsområder og kunnskap om andre rettsområder som har betydning for eiendomsmegling og regnskapsførers arbeid
- kan formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner og bidra til å utvikle god praksis
- kan bidra til nytenkning i innovasjonsprosesser
- kan reflektere over etiske problemstillinger innenfor de relevante rettsområdene
- kan se emnet i en større sammenheng i et samfunnsmessig perspektiv

Innhold

- Rettskilder og juridisk metode
- Inngåelse av avtaler, avtaletolkning, fullmakter og representasjon i avtaleforhold, ugyldige avtaler
- Kontraktsretten med hovedvekt på kjøpsretten
- Panterett, herunder regler om sikkerhet i fast eiendom ved inngåelse av låneavtaler

- Pengekravsrett, herunder stiftelse av en låneavtale, kredittavtalen, krav til oppfyllelse, renter og morarenter, regler om motregning, foreldelse og gjeldsovertagelse og overdragelse av pengekrav
- Insolvensjus med hovedvekt på enkeltforfølgning med inkasso og tvangsfullbyrdelse og fellesforfølgning med hovedvekt på gjeldsforhandling og konkurs
- Økonomisk kriminalitet, herunder straffeprosess og de sentrale straffebestemmelsene som kan overtres ved økonomisk kriminalitet
- Selskapsrett, med hovedvekt på selskapsformene enkeltpersonforetak, aksjeselskap og ansvarlig selskap

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Én innleveringsoppgave.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MET130 Statistikk for økonomer

Emnekode: 3MET130

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HMET120 Matematikk for økonomer eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan presentere og tolke statistiske data ved hjelp av sentral- og spredningsmål, frekvensfordelinger og grafiske metoder
- kan anvende terminologien for og forklare sammenhengen mellom utfall, utfallsrom, begivenheter og sannsynligheter
- kan gjøre rede for sannsynlighetsfordelinger, samt simultane sannsynlighetsfordelinger, herunder beregning av forventning, varians og kovarians
- kan forklareskillet mellom deskriptiv statistikk og statistisk inferens, samt gi eksempler på fallgruver knyttet til det å generalisere på bakgrunn av data

Ferdigheter

Studenten

- kan analysere sannsynlighetsfordelinger og beregne forventning og varians til en stokastisk variabel og videreføre dette til lineære kombinasjoner av stokastiske variable
- kan velge sannsynlighetsmodell og regne med diskrete og kontinuerlige sannsynlighetsfordelinger, inkludert Binomisk fordeling, Hypergeometrisk fordeling, Poissonfordeling, Normalfordeling og t-fordeling
- kan estimere ukjente parametere, både punktestimering og intervallestimering
- kan gjennomføre hypotesetesting i målemodell og binomisk modell og vurdere ulike testmetoder; tolke signifikansnivå, signifikanssannsynlighet og teststyrke
- kan foreta kjikvadrattester, både til modelltesting og testing av uavhengighet
- kan anvende og tolke regresjonsanalyse, både ved estimering og hypotesetest av regresjonskoeffisienten og kunne beregne og tolke korrelasjonskoeffisienten.

Generell kompetanse

Studenten

- behersker grunnleggende sannsynlighetsregning, inkludert sannsynlighetsmodeller, kombinatorikk, utvalgsmodeller, betingede sannsynligheter, lov om total sannsynlighet, Bayes lov og uavhengighet
- kan kjenner til bruk av statistiske metoder innen et bredt spekter av problemstillinger knyttet til det økonomisk-administrative fagområdet
- har det nødvendige metodegrunlaget i sannsynlighetsregning og statistikk for andre emner i studiet og for å kunne jobbe med problemorienterte oppgaver som krever statistikkforståelse

Innhold

- Presentasjon og tolkning av statistiske data
- Sannsynlighetsregning
- Sannsynlighetsfordelinger
- Sannsynlighetsmodeller
- Estimering av parametere
- Hypotesetesting
- Regresjonsanalyse
- Kjikvadrattester

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning og selvstendig arbeid.

Emnet trenger en fremgangsmåte som bygges opp trinnvis fra første til siste kapittel. For å oppnå gode resultater i emnet er det nødvendig å tilegne seg korrekt metode og ha forstått i sin helhet hvert kapittel. Krav om oppmøte sikrer at faglærer kan bidra til å løse problematikk som enhver student skulle ha i løpet av emnets progresjon. Den enkelte student vil dermed få en bedre kontroll på sin forståelse av statistikk-emnet og i hvilken grad han/hun er forberedt til eksamen.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 50% obligatorisk oppmøte i emnet. Ved studiestart vil den emneansvarlige tydeliggjøre de obligatoriske kravene.

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av flervalgstester, regnearkøvelser, øvelser i statistikkprogram og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses i høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Formelsamling
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk/administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MET100 / RMET100 / HMET100

Informasjonskompetanse og metode

Emnekode: 3MET100 / RMET100 / HMET100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- forstår forskjellige perspektiver på samfunnsvitenskapelig forskning og vitenskapsteoretiske problemstillinger
- kan trinnene i den overordnede forskningsprosessen, herunder operasjonalisering av problemstillinger, valg av forskningsdesign
- forstår begrepene validitet og reliabilitet
- forstår hvordan vitenskapelige oppgaver/artikler er oppbygd, søke og gjenfinne faglige tekster og relevant forskning, samt å kunne bruke dette som utgangspunkt for egen faglig skriving
- kjenner til og forstå forskningsetiske retningslinjer for datainnsamling og personvern

- kjenner til forskningens vitenskapsteoretiske grunnlag og problemstillinger

Ferdigheter

Studenten

- kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff, samt framstille og formidle dette slik at det belyser en problemstilling på en valid og reliabel måte
- kan etablere gode referanserutiner for å unngå plagiering ved å oppgi kildene på korrekt måte, med referanselister, henvisninger og sitater
- kan utvikle en etisk forsvarlig og god faglig arbeidsmåte
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor eget fagområde gjennom å finne fram til relevant litteratur og forskning innenfor feltet

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i praktiske og etiske problemstillinger knyttet til bruken av forskningsmetode
- kunne formidle faget skriftlig
- kunne gjøre en kritisk vurdering av egen fremgangsmåte og forskningspraksis, samt kritisk tolke andres undersøkelser

Innhold

- Sentrale vitenskapsteoretiske og vitenskapsfilosofiske emner og problemområder
- Sammenhengen i forskningsmetode, herunder forholdet mellom problemstilling, teori, metodevalg og analyse.
- Prinsipper og rutiner for skriving av faglige tekster, herunder problemformulering, operasjonalisering, validitet og reliabilitet
- Referanseteknikk
- Prinsipper for søk og gjenfinning av faglitteratur og relevant forskning
- Forskningsetikk og rutiner for god forskning

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, selvstudium og gruppearbeid. Studenten får tilgang til aktuell programvare.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan

avlegges

En skriftlig gruppeoppgave.

Eksamen

2 dagers skriftlig hjemmeksamen i gruppe på inntil tre personer.

Ved gruppeeksamen står alle deltakerne i gruppa til ansvar for alt innholdet i oppgaven. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3JUS210 Jus II

Emnekode: 3JUS210

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Jus I eller tilsvarende må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten en innføring forvaltningsrett, familierett (med vekt på de økonomiske forhold under ekteskapet), husleierett og leie av næringslokaler, tingsrett og godtroervert, erstatningsrett og fast eiendoms rettsforhold.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om offentlig saksbehandling og klagemuligheter i forvaltningsspørsmål
- har kunnskap om rettslige spørsmål i tilknytning til ektefeller og samboeres disposisjonsrett
- har kunnskap om rettsregler knyttet til leie av bolig og næringslokaler
- har kunnskap om tingsrett, herunder rettsvern til eiendeler og spesielt fast eiendom
- har kunnskap om de grunnleggende regler i erstatningsretten

- har kunnskap om de sentrale emnene i fast eiendoms rettsforhold, herunder
  - rettsregler om eierrådighet og samfunnsstyring, retts spørsmål i forbindelse med hevd, servitutter
  - rettsregler som regulerer adgangen til erverv av fast eiendom
  - rettsregler som setter skranker for hvordan fast eiendom kan benyttes
  - rettsregler om grensen mellom faste eiendommer

Ferdigheter

Studenten

- kan redegjøre for innholdet i rettsreglene og anvende disse til å drøfte praktiske problemer innenfor forvaltningsrett, familierett, husleierett, tingsrett, godtroervert, erstatningsrett og fast eiendoms rettsforhold.

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer
- ha oversikt over relevante rettslige problemstillinger i emnet
- kan søke i lov, forskrift og andre rettsgrunnlag innenfor de rettslige områdene som emnet omfatter

Innhold

- Forvaltningsrett, herunder habilitetsregler, alminnelige saksbehandlingsregler, legalitetsprinsippet i forvaltningen, vedtak og klagevedtak
- Familierett, med hovedvekt på partenes gjeldsansvar, sameie/eneie, eiendomsrett/råderett, begrepene felleseie og særeie og opphevelse av formuesfellesskapet
- Erstatningsrett, de grunnleggende forutsetninger for erstatningsansvar
- Tingrett med vekt på rettsvern for fast eiendom og løsøre
- Husleierett med vekt på leietakeres og utleiers alminnelige plikter rundt et utleieforhold
- Fast eiendoms rettsforhold med vekt på eiendomsrettens grenser, begrensede rettigheter i fast eiendom og etablering av rettsvern
- Panterett for fast eiendom

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

En skriftlig individuell innleveringsoppgave.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3EDM300 Praktisk eiendomsmegling III

Emnekode: 3EDM300

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

3EDM200 Praktisk eiendomsmegling II eller tilsvarende må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten kunnskap om hvilke praktiske konsekvenser de krav som kunder, offentlige myndigheter og eiendomsmeglerbransjen stiller til utøvelsen av eiendomsmevleryrket på spesifikke områder.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kjenner til kompetansekravet i eiendomsmeglerforetak samt Finanstilsynets rolle og krav i forhold til eiendomsmevlere
- har god forståelse for hvordan et meglerforetak skal organiseres
- kjenner godt til forskriftene om internkontroll og IKT
- kan de sentrale sider av hvitvaskingsloven
- har kunnskap om eiendomsmegleransvaret og mulige sanksjoner knyttet til dette
- har kjennskap til norsk boligpolitikks historie og sammenlignende boligpolitikk
- har kjennskap til sentrale trekk ved boligmarkedet, samt sammenhenger mellom

- boligmarkedet, finansiell ustabilitet og bobler
- har kunnskap om praktisk eiendomsutvikling

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende sin faglige kunnskap til å etablere og organisere et eiendomsmeglerforetak
- kan vurdere eiendomsmeglerens taushets- og opplysningsplikt i forhold til offentlige etater
- kan gjennomføre kvalitetssikring av meglertjenesten og anvende dette ved rapporteringer og kontroller til Finanstilsynet
- kan gjøre rede for strategi og analyse ved eiendomsutvikling

Generell kompetanse

Studenten

- har oversikt over eiendomsmeglers rolle, arbeidsoppgaver og ansvar
- har kjennskap til problemstillinger knyttet til miljø og samfunnsansvar ved eiendomsutvikling

Innhold

- Kompetansekravet i eiendomsmeglerforetak
- Hvitvaskingsloven
- Organiseringen av et eiendomsmeglerforetak
- Finanstilsynets rolle
- Eiendomsmegleransvaret og mulige sanksjoner
- Internkontrollforskriften
- IKT-forskriften
- Forholdet til offentlige organer
- Taushetsplikt og opplysningsplikt
- Eiendomsutvikling og forståelse av boligutvikling i et større perspektiv
- Boligpolitikk, boligmarkedet, finansiell ustabilitet og bobler

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

En innleveringsoppgave.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MET200 Samfunnsvitenskapelig metode

Emnekode: 3MET200

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan beskrive de ulike fasene i et typisk forskningsprosjekt
- kan forklare forholdet mellom teori, empiri og data
- kan redegjøre for heholdsvis kvalitative og kvantitative forskningsdesig og hvordan de kan kombineres
- kan redegjøre for grunnleggende kvalitative og kvantitative datainnsamlingsmetoder
- kan gjøre rede for grunnleggende kvalitative og kvantitative analysemetoder og beskrive hvordan programvare kan benyttes i analyser
- kan reflektere over begrepene samfunnsvitenskap og samfunnsvitenskapelige forskningsmetoder

Ferdigheter

Studenten

- kan formulere en problemstilling, samt avgrense og definere nøkkelbegreper
- kan beskrive og eksemplifisere et forskningsprosjekt innenfor den kvantitative forskningstradisjonen
- kan gjennomføre grunnleggende kvantitativ datainnsamling
- kan anvende utvalgte statistiske metoder i en kvantitativ analyse
- kan beskrive og eksemplifisere et forskningsprosjekt innen den kvalitative forskningstradisjonen
- kan gjennomføre grunnleggende kvalitativ datainnsamling
- kan gjennomføre grunnleggende kvalitativ dataanalyse

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere om et forskningsprosjekt er meldepliktig til personvernombudet for forskning
- kan vurdere metodevalg, metodebruk og sammenhengen mellom metode og konklusjoner i ulike faglige framstillinger, vitenskapelige og populærvitenskapelige
- har metodefaglig grunnlag for å kunne gjennomføres et akademisk prosjekt på bachelornivå, f.eks. en bacheloroppgave

Innhold

- Utforming av forskningsspørsmål, forskningsdesign og datainnsamling
- Kvalitative og kvantitative innsamlingsteknikker, herunder observasjon, intervju, gruppesamtaler og spørreskjemaer.
- Praktisk bruk av spørreprogram og statistikkprogram
- Bearbeiding, analyse og tolkning av kvalitative og kvantitative data og slutningsstatistikk
- Statistisk analyse og signifikanstesting
- Intervjuteknikker og tekstanalyse
- Perspektiver på samfunnsvitenskapelig forskning

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, demonstrasjon av statistikkprogram og statistiske analyser, øvelser i bruk av programvare og oppgaveløsning.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan

avlegges

- En skriftlig oppgave i kvalitativ metode.
- En skriftlig oppgave i kvantitativ metode.

Eksamen

4 timers individuell, skriftlig eksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk/ administrative studiene ved Høgskolen i Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3ORG100 / RORG100 / HORG 100 / KORG100 Organisasjonsforståelse

Emnekode: 3ORG100 / RORG100 / HORG 100 / KORG100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst / Vår

Vårsemester for Bachelor i bærekraftsøkonomi. Høstsemester for øvrige studier.

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan gjøre rede for grunnleggende organisasjonsprosesser som målsettings-, beslutnings-, kommunikasjons- og informasjonsprosesser
- kan gjøre rede for teorier for organisasjonskultur, samt og makt og konflikter i organisasjoner
- kan gjøre rede for sentrale motivasjons- og belønningsteorier
- kan gjøre rede for ulike teorier om læring og endring på individnivå og organisasjonsnivå
- kan beskrive ulike teorier om ledelse
- kan gjøre rede for sammenhenger mellom organisasjonen og dens interesser

og omgivelser

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende ulike teoretiske tilnærminger og perspektiver for å forstå organisasjoners virkemåter
- kan drøfte og analysere typiske organisatoriske problemer og dilemmaer, samt foreslår løsninger på disse
- kan diskutere organisasjonstemaer på en systematisk måte

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere selvstendig om hvordan organisasjoner fungerer
- kan vurdere organisasjonsmessige løsninger, prioriteringer og beslutninger på et selvstendig faglig grunnlag

Innhold

- Mål, strategi og effektivitet
- Organisasjonsstruktur og formelle organisasjonsprosesser
- Organisasjonskultur, makt og konflikter i organisasjoner
- Organisasjoners omgivelser
- Motivasjon og mellommenneskelige relasjoner
- Beslutnings- og kommunikasjonsprosesser i organisasjonen
- Læring og innovasjon
- Endring og organisasjonsutvikling
- Ulike teorier om ledelse i organisasjoner

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, gruppearbeid med diskusjon av case for å koble teori og praksis.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er arbeidskrav i emnet. Form, omfang, antall og gjennomføringsmåte fastsettes for det enkelte semester og kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3BED200 / KBED200 Investering og finansiering

Emnekode: 3BED200 / KBED200

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HBED100 Grunnleggende bedriftsøkonomi, 3/S/HREV100 Grunnleggende regnskap, 3/S/HMET120 Matematikk for økonomer og 3/S/HMET130 Statistikk for økonomer eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan identifisere situasjoner/beslutninger der investeringsanalytiske metoder er relevant å bruke
- kan forklare tidsverdien av penger og forklare og anvende begrepene nominell rente, reell rente og risikjustert rente
- kan gjøre rede for de sentrale metodene for analyse og lønnsomhetsvurdering av investeringer
- kan gjøre rede for de sentrale metodene for analyse av risiko; følsomhetsanalyse, scenarioanalyse og beslutningstre

- kan gjøre rede for kapitalverdimodellen
- kan forklare hvordan gjeldsgraden påvirker risikoen i bedriften

Ferdigheter

Studenten

- kan budsjettere beslutningsrelevant kontantstrøm ved både investerings- og finansieringsbeslutninger
- kan gjennomføre lønnsomhetsanalyser av investeringer etter nåverdi-, internrente- og annuitetsmetode og tilbakebetalingsmetoden
- kan analysere ulike finansieringsmuligheter etter nåverdi og effektiv rente
- kan utarbeide beslutningsgrunnlag for investeringsbeslutninger og finansieringsbeslutninger der lønnsomhet, risikovurdering og risikoavveining er sentrale elementer
- kan anvende kapitalverdimodellen for å etablere risikojustert avkastningskrav når markedsrisikoen er relevant
- kan vurdere lønnsomheten av investerings- og finansieringsbeslutninger, med vekt på tidsverdien av penger, håndtering av risiko og beregning av relevant kontantstrøm

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle verdien av fleksibilitet knyttet til foretakets investeringsbeslutninger til beslutningstakere

Innhold

- Modeller for budsjettering av relevant kontantstrøm
- Renteregning og diskontering
- Modeller for lønnsomhetsvurdering av investerings- og finansieringsprosjekter
- Risikovurdering; Følsomhetsanalyser og stjernediagram
- Kapitalkostnad, kapitalverdimodell og risikojustert rente
- Ulike typer finansiering
- Sammenhengen mellom gjeldsgrad og risiko for eierne

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning individuelt og i gruppe. Bruk av regneark i oppgaveløsning og arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3SAM100 / KSAM100 Makroøkonomi

Emnekode: 3SAM100 / KSAM100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Undervises i vårsemesteret første gang 2020.

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HMET120 Matematikk for økonomer og 3/S/HSAM120 Mikroøkonomi eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan forklare hva som inngår i Nasjonalbudsjettet
- kan forklare sentrale makroøkonomiske størrelser, samt vise og forklare sammenhenger mellom disse
- kan gjøre rede for overordnede makroøkonomiske målsettinger
- kan gjøre rede for hvordan inflasjon virker i økonomien
- kan gjøre rede for forhold som påvirker konjunktursituasjoner i økonomien, samt stabiliseringspolitiske virkemidler
- kan beskrive arbeidsledighet og hvorfor dette er en viktig indiaktor på konjunktursituasjonen i økonomien
- kan gjøre rede for hvordan sentrale grunnleggende internasjonale forhold påvirker den nasjonale økonomien

- kan beskrive økonomisk vekst og forklare sentrale drivkrefter som gir grunnlag for økonomisk vekst

Ferdigheter

Studenten

- kan bruke enkle makroøkonomiske modeller og teori til å forklare et lands økonomiske situasjon og utviklingstendenser
- kan vurdere konjunktursituasjonen i økonomien, samt analysere virkningen av økonomiske sjokk og stabiliseringspolitikk ved hjelp av grafiske og matematiske modeller

Generell kompetanse

Studenten

- kan innhente informasjon om makroøkonomiske indikatorer og holde seg oppdatert på videre trender og utviklingstendenser i økonomien
- kan formidle økonomiske resonnementer til andre ved hjelp av grafiske og matematiske makroøkonomiske modeller, samt intuitive resonnementer

Innhold

- Nasjonalregnskap/-budsjett
- Grafiske og matematiske makroøkonomiske modeller
- Konjunkturer
- Arbeidsledighet
- Inflasjon
- Økonomisk vekst
- Økonomiske sjokk
- Makroøkonomisk politikk

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsning, individuelt og i grupper.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timer skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk/administrative studiene ved Handelshøgskolen i Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3SAM120 Mikroøkonomi

Emnekode: 3SAM120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/H/KMET120 Matematikk for økonomer eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

- kan vise og forklare hvordan konsumenter fatter beslutninger basert på preferanser, priser og inntekt
- kan vise og forklare hvordan produsenter fatter beslutninger basert på teknologi og faktorpriser
- kan gjøre rede for forutsetningene i markedsteorien og markedsmekanismenes virkemåte
- kan anvende mikroøkonomisk teori og modeller til å forklare samspillet mellom konsumenter og produsenter i en markedslukevekt
- kan gjøre rede for ulike former for markedssvikt
- kan forklare hvorfor mikroøkonomisk teori kan betraktes som faglig grunnlag for andre økonomiske fag

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende grafiske og matematiske mikroøkonomiske modeller for å analysere markedslievekten og samfunnsøkonomisk effektiv i ulike konkurransesituasjoner og for å analysere enkle anvendte problemer
- kan vurdere hvordan ulike former for økonomisk politikk virker på enkeltaktørers adferd og derigjennom priser, produksjon, effektivitet og inntektsfordeling

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere over forholdet mellom individuelle økonomiske valg og samfunnsøkonomiske konsekvenser av valgene
- kan formidle økonomiske resonnementer til andre ved hjelp av grafiske og matematiske mikroøkonomiske modeller, samt intuitive resonnementer

Innhold

- Konsument- og produsentteori
- Ulike konkurranseformer
- Økonomisk effektivitet
- Markedssvikt
- Virkninger av offentlige inngrep i markeder
- Anvendte problemstillinger
- Grafiske og matematiske modeller

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsning, individuelt og i grupper.

For å nå læringsutbyttet i faget må nye studenter diskutere, reflektere, gjøre oppgaver og delta på læringsaktiviteter. Det er derfor obligatorisk frammøte i emnet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 50% obligatorisk oppmøte i emnet. Ved studiestart vil emneansvarlig tydeliggjøre de obligatoriske kravene.

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av flervalgstester og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens

læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

Valgemne 7,5 sp

Emnekode:

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst / Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

Læringsutbytte

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

Innhold

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

Arbeids- og undervisningsformer

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

Eksamen

I henhold til aktuell emnebeskrivelse.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3REG160 / KREG160 Videregående regnskap

Emnekode: 3REG160 / KREG160

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalt krav: 3/S/HREG100 Grunnleggende regnskap eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan beskrive hovedtrekk i til enhver tid gjeldende norske regnskapsregulering i lys av brukergruppens informasjonsbehov og nasjonal og internasjonal utvikling av standardsetting og lovgrunnlag
- kan gjøre rede for innholdet i historisk kost- og virkelig verdi-modellene for regnskapsføring med tilhørende konsekvenser for behandling (verdivurdering, periodisering) og tolking av modellavhengige poster i regnskapet
- kan gjøre rede for de mest sentrale forskjellene mellom regnskaps- og skatteregler
- forklare behovet for konsernregnskap og prinsippene for eliminering av konserninterne poster ved utarbeiding av konsernregnskap

Ferdigheter

Studenten

- kan avslutte et årsregnskap med noter i samsvar med regnskapslovens bestemmelser, spesielt for små foretak, inklusiv skatteposter, resultatdisponering og kontantstrøm for AS
- kan tolke finansregnskapsinformasjon i lys av Regnskapslovens modellvalg
- kan analysere lønnsomhet, risiko, likviditet og finansiering med utgangspunkt i finansregnskapet
- kan foreta konsolidering av enkle selskapsregnskap til samlet konsernregnskap

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere kritisk over kvalitet og relevans av informasjonsinnholdet i et finansregnskap i lys av kunnskap om regnskapsregulering, modellvalg og konsernforhold
- kan orientere seg i den løpende utviklingen knyttet til norsk og internasjonal regnskapsregulering

Innhold

- Resultat- og balanseorientering
- Det konseptuelle rammeverket til IFRS
- Regnskapsprinsipper og god regnskapskikk
- Internasjonal regnskapsutvikling, reguleringsorganer m.v.
- Sammenhengen mellom regnskap og skatt
- Årsberetning og noteopplysninger
- Kontantstrømoppstilling
- Regnskapsregelverket for små foretak
- Regnskapsregelverket for ideelle organisasjoner
- Regnskapsanalyse

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsinger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-4 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen.

Prestasjonen vurdres med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Særtrykk av Regnskapsloven, Skatteloven, Bokføringsloven og forskrifter eller lovsamlinger hvor disse inngår, f eks. Revisors håndbok
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3JUS300 Jus III

Emnekode: 3JUS300

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Jus II eller tilsvarende må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har god oversikt over avhendingslova som regulerer rettsforholdet mellom selger og kjøper av fast eiendom av ferdig oppførte boliger, herunder hvordan man forholder seg til eiendomsoverdragelser i utlandet
- har god oversikt over bustadsoppføringslova som regulerer rettsforholdet mellom selger og kjøper av fast eiendom når kontrakter regulerer boliger under oppføring
- har kunnskap om salg av borettslag og eierseksjonsleiligheter, herunder drift, fellesforpliktelser og overdragelse av borettslagsleiligheter
- kjenner til reglene om markedsføring av eiendomsmeglerforetak, for eksempel forbrukerombudets kompetanse og sanksjoneringsregler, samt markedsføringslovens betydning for utforming av boligannonser og salgsoppgaver

Ferdigheter

Studenten

- kan gjennomføre drøftinger av kontraktsrettslige problemstillinger med hovedvekt på avhendingslova, bustadoppføringslova og markedsføringslova
- kan drøfte mangelansvar ved omsetting av fast eiendom, både nyoppførte og brukte eiendommer (og tomter)
- kan drøfte relevante problemstillinger knyttet til reglene rundt boligselskaper, med hovedvekt på eierseksjoner og borettslag

Generell kompetanse

Studenten

- kan holde seg oppdatert og tilegne seg ny kunnskap innen ovennevnte rettsområder
- kan reflektere over etiske problemstillinger innenfor de relevante rettsområder

Innhold

- kontraktsrett, med hovedvekt på avhendingslova og bustadsoppføringslova, herunder rettsforholdet mellom selger og kjøper av fast eiendom når kontakten inngås gjennom eiendomsmegler, og rettsregler som kommer til anvendelse ved kontraktsbrudd
- reglene rundt boligselskaper med hovedvekt på eierseksjoner og borettslag
- reglene om markedsføring av eiendomsmeglerforetak, herunder kompetanse og sanksjoner
- markedsføringslovens betydning for utforming av boligannonser og salgsoppgaver

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

En skriftlig individuell innleveringsoppgave.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

3LED300 / KLED300 Strategi

Emnekode: 3LED300 / KLED300

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HMAR100 Markedsføring og 3/S/H/R/KORG100 Organisasjonsforståelse eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan gjøre rede for strategibegrepet i et historisk perspektiv
- kan drøfte og anvende strategibegrepet
- kan beskrive den strategiske planleggingsprosessen og generiske strategier
- kan forklare fundamentale teorier, modeller og analytiske verktøy brukt i strategisk analyse
- kan gjøre rede for hvordan strategier kan bidra til å nå mål om verdiskaping, effektivitet og lønnsomhet
- kan gjøre rede for strategi i dynamiske omgivelser og kjenner til nyere strategisk praksis

Ferdigheter

Studenten

- kan gjennomføre en grunnleggende strategisk analyse for en virksomhetsenhet med fokus på omgivelses- og markedsfaktorer og virksomhetens interne ressurser
- kan drøfte sammenhengen mellom strategi og andre økonomi- og ledelsesfag
- kan innhente og anvende relevant informasjon fra varierte kilder for å belyse bedriftens konkurransesituasjon og forhold i bransjen

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere etiske problemstillinger og vise til samfunnsansvar i forbindelse med virksomhetens strategiske beslutninger
- kan samarbeide med andre i en strategiprosess og kommunisere resultatene på det til enhver tid gjeldende undervisningspråk
- kan delta i drøfting av strategisk analyse i en virksomhet, evaluere alternativer og gi anbefalinger om strategiske valg.

Innhold

- Strategibegrepet i et historisk perspektiv
- Strategisk planlegging, analyse og ledelse
- Ekstern analyse
- Intern analyse
- Generiske strategier, posisjonering og profilering
- Strategisk valg og implementering
- Virksomhetens samfunnsansvar
- Nyere strategisk praksis

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsinger, gruppearbeid, seminarer, diskusjoner og presentasjoner.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses i høgskolens læringsplattform ved emnets start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3REV220 / HREV220 / KREV220

Økonomistyring

Emnekode: 3REV220 / HREV220 / KREV220

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HBED100 Grunnleggende bedriftsøkonomi og 3/S/HREV100 Grunnleggende regnskap eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan forklare oppbyggingen av, forutsetninger for, og anvendelser av henholdsvis bidrags-, selvkost- og aktivitetsbaserte kalkyler
- kan beskrive ulike driftsregnskapsmodeller med tilhørende anvendelsesområder
- kan skille relevante fra ikke relevante kostnader i kortsiktige driftsrelaterte beslutninger
- kan identifisere forskjeller mellom driftsregnskap og kortsiktig likviditetsoppfølging
- kan gjøre rede for teknikker i budsjettering og sammenhengene mellom de sentrale delbudsjettene som inngår i et samlet budsjettssystem
- kan beskrive standard modeller for desentralisert økonomisk styring

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende styrings- og kontrollgrunnlag for en virksomhets drift i form av kalkyler, standarder, budsjetter og driftsregnskap
- kan tallfeste hvordan avvik mellom oppnådd og budsjettet resultat fra periodens drift kan forklares ved dekomponering av totalavvik i henholdsvis salgpris-, salgsvolum-, faktorpris- og faktorproduktivitetsavvik
- kan trekke ut relevant informasjon fra kalkyler og driftsregnskap for å ta kortsiktige driftsrelaterte beslutninger
- kan beregne og analysere virkningene av de kortperiodiske driftsbudsjettene

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle beslutnings- og styringsrelevant informasjon for løpende (kortperiodisk) økonomistyring i strukturert rapportform

Innhold

- Kalkyler
- Prissetting
- Budsjetter
- Driftsregnskap og styringsrapporter
- Avviksanalyser
- Beslutningsrelevante kostnader
- Aktivitetsbasert kalkulasjon og styring
- Desentralisering av økonomisk ansvar
- «Just in time»

Arbeids- og undervisningsformer

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er arbeidskrav i emnet. Form, omfang, antall og gjennomføringsmåte fastsettes for det enkelte semester og kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen i Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3JUS330 Skatte- og avgiftsrett for eiendomsmeglere

Emnekode: 3JUS330

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har overordnet kjennskap til skattesystemet og merverdiavgiftssystemet
- har kunnskap om skatteplikten til Norge
- har kunnskap om skattereglene for personbeskatning, både inntekts- og formuesskatt
- har kunnskap om skatteregler knyttet til fast eiendom
- har kunnskap om merverdiavgiftsregler spesielt for fast eiendom, herunder frivillig registrering og justeringsreglene
- har kjennskap til reglene om fradrag i utlignet skatt
- har kjennskap til grunnleggende ligningsforvaltningsrett

Ferdigheter

Studenten

- kan foreta vurderinger knyttet til skatteobjekter, både periodiseringer, avgrensninger mot ikke skattepliktige poster og måling/verdsetting
- kan fastsette grunnlaget for inntektsskatter og formuesskatt for personlige skattytere
- kan foreta skatteberegning for inntekts- og formueskattene for personlige skattytere
- kan vurdere merverdiavgiftsmessige forhold, herunder plikten til å beregne og betale utgående merverdiavgift og retten til fradrag for inngående merverdiavgift, spesielt knyttet til fast eiendom
- kan merverdiavgiftsmessig behandle alminnelige transaksjoner, spesielt knyttet til fast eiendom

Generell kompetanse

Studenten

- kan anvende juridisk metode ved behandling av skatte- og merverdiavgiftsmessige problemstillinger
- kan oppdatere og tilegne seg ny kunnskap innen skatte- og avgiftsområdet som har betydning for eiendomsmeglere
- kan formidle fagstoff skriftlig
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner og bidra til å utvikle god praksis
- kan reflektere over etiske problemstillinger innenfor emnet

Innhold

- Overordnet innføring i skattesystemet og merverdiavgiftssystemet
- Skatteplikt og skattested
- Formue: beregningstidspunkt, bruttoformue og fradrag for gjeld, herunder knyttet til fast eiendom
- Personinntekt for lønnstakere og pensjonister
- Alminnelig inntekt: skattepliktige inntekter og fradragsberettigede kostnader samt tidfesting av disse, herunder knyttet til fast eiendom
- Beregning av skatt og trygdeavgift samt fradrag i utlignet skatt
- Merverdiavgiftsmessige konsekvenser av omsetning og utleie av fast eiendom, herunder frivillig registrering av utleie

- Justering av fradrag for inngående merverdiavgift ved omsetning eller endret bruk av fast eiendom etter justeringsreglene
- Grunnleggende ligningsforvaltningsrett

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- En skriftlig innleveringsoppgave individuelt eller i gruppe på inntil tre personer.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Lovdata Pro.
- Norges lover, særtrykk av lover eller forskrifter uten kommentarer.
- Skattelovsamling.
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk/administrative studiene ved Høgskolen i Handelshøgskolen i Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3EDM210 Oppgjør for eiendomsmeglere

Emnekode: 3EDM210

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

3REV100 Grunnleggende regnskap og 3EDM200 Praktisk eiendomsmegling II eller tilsvarende, må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten en teknisk innsikt i hvordan oppgjør av en eiendomshandel gjennomføres, og gi en forståelse for at krav til god meglerskikk og den lovpålagte omsorgsplikten for begge parter i handelen har stor betydning i forhold til hvordan oppgjøret foretas mellom partene.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har gode kunnskaper om og forståelse for det rammeverk som gjelder for gjelder for gjennomføring av et korrekt oppgjør
- har kunnskap om ulike forhold knyttet til oppgjør av eiendomshandler, herunder krav til innhold og selve gjennomføringen av oppgjøret

- har kunnskap om hva kravene til god meglerskikk og kravene til meglers omsorgsplikt for begge parter innebærer i forhold til oppgjøret
- kjenner til reglene som ligger til grunn for behandlingen av betrodde midler (klientmidler)

Ferdigheter

Studenten

- kan gjennomføre oppgjør for ulike typer eiendomshandler
- kan lage oppgjørsoppstillinger til selger og kjøper
- kan registrere vanlige transaksjoner som forekommer i forbindelse med de forskjellige typer oppgjør, og ha en sikker forståelse for behandling og regnskapsføring av klientmidler og for oppgjør og omsetning av fast eiendom
- kan vise at evne til etisk bevissthet og refleksjon rundt oppgjøret er opparbeidet
- kan gjøre vurderinger av forhold ved handelen som kan påvirke oppgjørsprosessen, eksempelvis inngåtte avtaler mellom partene, forhold på selgers eller kjøpers side, påkrevet dokumentasjon i tilknytning til handelen og hva dette betyr i forhold til å gjennomføre et sikkert oppgjør.

Innhold

- Lover og regler i tilknytning til gjennomføringen av eiendomshandler
- Oppgjør av de enkelte eiendomshandler:
  - Fast eiendom
  - Eiendomsprosjekter
  - Andelsleiligheter
  - Aksjeleiligheter
  - Regnskaps- og rapporteringsregler, herunder krav til avstemming av klientregnskapet
  - Pro & contraoppgjør
  - Oppgjørsoppstilling
  - Dokumentbehandling
  - Identifisering av de sentrale risikofaktorene i et eiendomsoppgjør

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsninger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

En innleveringsoppgave.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

3MAR200 Salg og salgsledelse

Emnekode: 3MAR200

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Emnet skal gi kunnskaper og ferdigheter å arbeide med personlig salg samt å lede et salgsteam eller en salgsavdeling.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kjenner til sammenhengen mellom salg og markedsføring
- har kunnskap om salgsteknikker
- forstå hvordan planlegge, gjennomføre og evaluere salgsprosessen
- ha kunnskap om oppgaver som hører til salgsledelse

Ferdigheter

Studenten

- har evne til å definere, analysere og reflektere over oppgavene som hører til

salgsledelse.

- kan anvende forskjellige salgsteknikker og presentasjonsteknikker.
- kan bruke verktøy innen salgsstyring og -kontroll.

Innhold

- Salg:
  - Salgets prosesser
  - Salgsteknikker
  - Innvendingsmetoder
  - Avslutningsmetoder
  - Presentasjons- og demonstrasjonsteknikker
  - Planlegging
  - Styring, kontroll og kvalitetssikring
  - Key-account-management og relasjonsbygging
- Salgsledelse:
  - Rekruttering og valg av selgere
  - Trening og utvikling av salgsstyrken
  - Veiledning og ledelse av den enkelte selgeren
  - Motivasjon og belønning av salgsstyrken
  - Resultat- og prestasjonsstyring
  - CRM og (butikk)datasystemer

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, med gruppearbeid, case- og oppgaveløsning.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- En skriftlig innleveringsoppgave i gruppe på inntil fire personer.
- En muntlig presentasjon i gruppe på inntil tre personer.

Eksamen

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3EDM350 Praksis med fordypningsoppgave

Emnekode: 3EDM350

Studiepoeng: 15

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

3EDM300 Praktisk eiendomsmegling III, 3MET200 Metode og databehandling og 3JUS300 Jus III eller tilsvarende, må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten praktiske kunnskaper i selvvalgte faglige temaer innenfor eiendomsmegling. Gjennom muntlig eksamen skal studenten demonstrere en helhetlig forståelse av praktisk eiendomsmegling.

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har oversikt over og innsikt i eiendomsmeglers rolle, ansvar og arbeidsoppgaver
- kan gjennomføre enhver form for eiendomshandel
- kan håndtere all dokumentbehandling i forbindelse med enhver form for eiendomshandel

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende all relevant teori innen eiendomsmegling
- kan utføre sine arbeidsoppgaver og sitt ansvar i forhold til kunder og offentlige myndigheter i tråd med gjeldende regelverk for eiendomsmegling
- kan vurdere hva god meglerskikk og etiske regler innebærer for utøvelsen av yrket
- kan utforme kontrakter tilknyttet hver enkelt transaksjon
- kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg
- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling
- behersker relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer

Generell kompetanse

Studenten

- har utvikle evne til kritisk refleksjon og etisk bevissthet knyttet til eiendomstransaksjoner samt ha et bevisst forhold til de rettslige standarder og etiske prinsipper som ligger til grunn for reglene i eiendomsmeglingslovgivningen
- kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver og prosjekter alene og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer
- kan presentere teorier, problemstillinger og løsninger knyttet til en selvvalgt problemstilling skriftlig
- kan muntlig formidle kunnskap som er sentral for utøvelse av yrket som eiendomsmegler

Innhold

Praksisperiode med påfølgende praksisrapport og fordypningsoppgave.

Arbeids- og undervisningsformer

Studenten er utplassert i praksis hos eiendomsmegler i 20 arbeidsdager. Studenten er selv ansvarlig for å skaffe seg praksisplassen. Faglærer skal godkjenne praksisplassen og arbeidsoppgavene. Arbeidsoppgavene må være varierte, og studenten bør ta del i flest mulig av meglerforetakets arbeidsoppgaver. Det foreligger en egen beskrivelse av hvilke krav som stilles til praksisplass.

Etter at utplasseringsperioden er omme, skal studenten skrive en rapport som omhandler de arbeidsoppgaver vedkommende har tatt del i.

I tillegg skal studenten ta for seg et fordypningstema innen eiendomsmegling og skrive en fordypningsoppgave etter nærmere beskrivelse. Tema for fordypningsoppgaven må være forhåndsgodkjent av faglærer.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Gjennomført praksisperiode med påfølgende innlevert praksisrapport.

Eksamen

Fordypningsoppgaven utgjør grunnlaget for evalueringen. Etter innlevering av det skriftlige arbeidet, avholdes en muntlig, individuell eksamen. Ved muntlig eksamen prøves kandidaten i pensum fra emnene Praktisk eiendomsmegling I, II og III.

Fordypningsoppgaven vurderes med graderte bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Muntlig eksamen vurderes med Bestått/Ikke bestått.

Det forutsettes at begge deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3EDMBA300 Bacheloroppgave

Emnekode: 3EDMBA300

Studiepoeng: 15

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Bestått 135 studiepoeng fra bachelorstudiet, herunder metodeemnene.

Læringsutbytte

Studentene får muligheten til å fordype seg i et selvvalgt tema innenfor studiets sentrale fagområder.

Kunnskap

Studenten

- har dybdekunnskaper innenfor selvvalgt del av studiets fagområde
- har forståelse for analytisk og metodisk arbeid, samt evne til refleksjon og systematisk/vitenskapelig vurdering
- har kompetanse til å planlegge og utføre en selvstendig oppgave, formulere problemstillinger og analysere disse med utgangspunkt i både teoretisk og empirisk materiale, samt å gjennomføre en oppgave på en metodisk tilfredsstillende måte

Ferdigheter

Studenten

- kan utarbeide konkrete problemstillinger av samfunnsmessig interesse innenfor studiets fagområde
- kan identifisere og vurdere litteratur og metoder som er relevant for problemstillingen
- kan gå i dybden på avgrensede problemstillinger og utarbeide konkrete løsningsalternativer på problemet
- kan planlegge og gjennomføre empirisk datainnsamling, samt kunne analysere funnene etter vitenskapelige metoder
- kan dokumentere og formidle resultatene fra prosjektarbeidet på en systematisk/vitenskapelig måte

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i vitenskapelig redelighet og forståelse for etiske utfordringer som er relevante for problemstillingen
- har bevissthet om problemstillingens og arbeidets konsekvenser for enkeltmennesker, virksomheten og samfunnet
- kan kommunisere sine kunnskaper i praktisk eiendomsmegling muntlig og gjennom dette demonstrere en helhetlig forståelse av praktisk eiendomsmegling

Innhold

Studentene skal formulere egne problemstillinger som følges opp teoretisk og metodisk, med utgangspunkt i emner fra bachelorstudiet. Oppgavearbeidet utføres med utgangspunkt i krav fra samfunnsvitenskapelig metode og retningslinjer for akademisk skriving. Ut over å tilfredsstille akademiske krav, kan bacheloroppgaven gjerne også være praktisk rettet og/eller ta utgangspunkt i praksisfeltets utfordringer.

Arbeids- og undervisningsformer

Selvstendig arbeid og veiledning. Oppgaven kan skrives individuelt, eller i gruppe på inntil tre studenter.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Ingen.

Eksamen

Bacheloroppgaven utgjør grunnlaget for evalueringen. Etter innlevering av det skriftlige arbeidet, avholdes en muntlig individuell eksamen. Ved muntlig eksamen prøves kandidaten i pensum fra emnene Praktisk eiendomsmegling I, II og III.

Bacheloroppgaven vurderes med graderte bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Muntlig eksamen vurderes med Bestått/Ikke bestått.

Det forutsettes at begge deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap